

Николаїшин Богдан Богданович

Історичний екскурс та сучасне розуміння поняття «політичний інститут»

УДК 342.2

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616>.

2026-1.16

Стаття поширюється на умовах відкритої ліцензії CC BY 4.0

Николаїшин Богдан Богданович
аспірант кафедри політичних наук
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
вул. Шевченка, 57,
Івано-Франківськ, Україна
ORCID: 0009-0004-5478-5744

Автор розкриває сутність поняття «політичний інститут», його оцінку з позицій наукових концепцій «старого інституціоналізму» та неоінституціоналізму. З'ясовує напрями неоінституціоналізму, визначає зміст термінологічного словосполучення «політична інституціоналізація».

Робота спрямована на дослідження сутності поняття «політичний інститут», з'ясування його суспільних функцій та значення на основі аналізу позицій щодо цього питання наукових концепцій «старого інституціоналізму» та неоінституціоналізму. В рамках цієї наукової статті використовувались такі загальнонаукові методи дослідження, як аналіз та синтез. Велика увага приділена компаративному та системному підходу, хронологічному методу.

У статті досліджено сутність поняття «політичний інститут», його оцінку з позицій наукових концепцій «старого інституціоналізму» та неоінституціоналізму. З'ясовано напрями неоінституціоналізму, до яких автором віднесено історичний інституціоналізм, інституціоналізм раціонального вибору, соціологічний (соціальний) інституціоналізм, нормативний інституціоналізм, емпіричний інституціоналізм, інтернаціональний (міжнародний) інституціоналізм. Визначено зміст термінологічного словосполучення «політична інституціоналізація», під якою розуміють становлення політичних інститутів, їх розвиток і закріплення, інтеграцію в суспільство. Розкрито зміст політичних інститутів, який визначається двома видами норм: формальними та неформальними, а також специфіку політичних інститутів, яка полягає в тому, що вони майже завжди узаконені і діяльність їх регламентована відповідними законами, рішеннями та іншими юридичними актами. Виокремлено функції основних політичних інститутів, зокрема, консолідуючу, інтеграційну, регулюючу та впорядковуючу. Наголошено, що політичні інститути виступають невід'ємними елементами політичної системи суспільства, важливими суб'єктами політики та носіями політичного процесу, які впорядковують політичну організацію суспільства, забезпечуючи її стабільне та тривале функціонування.

Ключові слова: політичний інститут, неоінституціоналізм, інституціоналізація, політична система, держава.

Вступ. Політика, не зважаючи на свій динамічний розвиток, є системною та впорядкованою сферою суспільної діяльності, що забезпечується функціонуванням політичних норм, законів із однієї сторони, та політичних інститутів – з іншої сторони.

Політичні інститути виступають носіями певних політичних норм та цінностей. Їхня сутнісна характеристика залежить від конкретно-історичної ситуації. Політична система незалежної України набуває усе більше ознак справжньої демократії. Становлення демократичних політичних інститутів в умовах реалізації стратегій європейського шляху розвитку України обумовлює необхідність дослідження різних інституційних форм суспільного життя. Тому вкрай важливим є необхідність з'ясування сутності поняття «політичний інститут».

Мета та завдання. Дослідити сутність поняття «політичний інститут», з'ясувати його суспільні функції та значення на основі аналізу позицій щодо цього питання наукових концепцій «старого інституціоналізму» та неоінституціоналізму.

Методи дослідження. В рамках даної наукової статті використовувались такі загальнонаукові методи дослідження як аналіз та синтез. Велика увага приділена компаративному та системному підходу, хронологічному методу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розуміння сутності поняття «інститут» загалом

та «політичний інститут» зокрема частково були предметом аналізу М. Кармазіної [3; 4]. Теорії неоінституціоналізму досліджував у своїх у працях А. Романюк [10]. Він акцентує увагу на ролі політичних інститутів як механізмів впорядкування та управління політичними процесами. Політичні інститути покликані переводити настрої людей у публічну політику. Існує постійний взаємовплив у шкалі «інститут – індивід». Так, «система інституційних норм, цінностей, зразків взаємодії та стимулів обмежує індивідів, впорядковує їхню діяльність... водночас індивіди, з дій яких складається інститут, здатні змінювати існуючу в інституті систему прийнятих правил» [10, с. 34]. У цьому випадку йдеться насамперед про індивідів, що являють собою у цей момент політичні інститути. Політичні інститути можуть як обмежувати політичну поведінку, так і створювати нові можливості для політичного функціонування, що визначається значною мірою характером політичної системи, політичною культурою та традиціями, зрештою харизмою політичних лідерів.

Представники сучасної української політичної думки дають свої визначення сутності політичного інституту. Б. Кухта трактує політичний інститут як «...специфічну форму організації владної діяльності та сталий засіб впорядкованості політичних відносин, що забезпечують стабільне, тривале

функціонування політичної організації суспільства як найважливішого структурного елемента політичної системи» [8, с. 172]. В. Піча вважає, що політичні інститути – це сукупність «організацій та установ, які впорядковують політичні та інші відносини у суспільстві за допомогою матеріальних та ідейних засобів» [9, с. 317]. П. Шляхтун стверджує, що політичні інститути, це «формалізовані явища і процеси політичного життя суспільства, до яких належать як самі політичні установи – держава та її структурні елементи (парламент, уряд тощо), політичні партії, громадсько-політичні організації..., так і процеси їх упорядкованого функціонування» [12, с. 227]. Аналізуючи визначення сутності політичного інституту, А. Романюк спільним у дефініції цього поняття визначає те, що політичні інститути «...виступають певним структурним утворенням, яке задає параметри для взаємовідносин у суспільстві, регламентуючи політичну діяльність» [10, с. 32]. Однак перманентні процеси інституційних змін у політичних системах сучасності залишають простір для подальших досліджень сутності політичних інститутів з метою розставити нові наукові акценти з позицій сьогодення.

Результати. У сучасній науці під інститутом розуміється комплекс норм, правил, що обумовлюють і регулюють діяльність людини. Класичним в цьому плані є визначення, дане нобелівським лауреатом Д. Нормом, який інститути визначає, як «правила гри» у суспільстві, або створені людиною обмежувальні рамки, які організують взаємовідносини між людьми. Саме слово "iustitutum" у перекладі з латинської означає встановлення, запровадження, звичай.

У науці існує двояке трактування інституту: 1) як усталеної в суспільстві норми; 2) як організації чи установи.

Політичні інститути – це спосіб організації політичного життя суспільства, що втілює ті або інші політичні норми, обумовлені конкретно-історичною ситуацією, вимогами політичного життя. Політичні інститути – це, по суті, певні політичні установи (сукупність політичних партій, органів суспільного громадського самоуправління та ін.), що визначають спільність людей, які мають особливі повноваження і виконують спеціальні функції в політичному житті суспільства (військові комітети, комісії), певну діяльність (президентське правління).

Ще у XIX ст. інституційний аспект функціонування соціуму став традиційною сферою інтересів соціології. О. Конт та Г. Спенсер розглядали такі соціальні інститути, як сім'я, державу, релігію з точки зору їх включення у процеси соціальної інтеграції.

До ознак соціального інституту зараховують: наявність кола суб'єктів, що вступають у стійкі взаємовідносини; певну організацію; наявність соціальних норм, що регулюють поведінку людей у межах соціальних інститутів; наявність соціально

значущих функцій інституту: регулювання діяльності членів суспільства, забезпечення соціальної інтеграції та соціалізації індивідів. Політичний інститут стає предметом наукового дослідження у першій половині XX ст.

Саме в галузі політики найповноцініше спрацьовують ознаки соціального інституту. Тому саме інституційний підхід у сфері політики виявився найвиразніше вираженим, порівняно з іншими сферами суспільного життя. До 1950-х років учення про політичний інститут розвивалося у межах «старого інституціоналізму», представниками якого були В. Вільсон, Дж. Брюс, Т. Коул, Г. Ласкі, К. Фрідріх та ін. Він характеризувався вивченням формально-юридичних ознак інститутів. Вищезазначені мислителі у своїх дослідженнях значну увагу приділяли головним політичним інститутам: державі, політичним партіям, громадсько-політичним організаціям, а також гілкам державної влади, феномену бюрократії тощо. «Старий інституціоналізм» завжди «відчував певний вплив консерватизму, оскільки в ньому низка суспільних інститутів: монархія, церква, становий характер суспільства розглядалися як первинні, постійні та базові характеристики, які визначали суспільно-політичне життя та індивідуальну поведінку» [10, с. 28].

У 1960-тих роках традиційний інституціоналізм був підданий гострій критиці з боку прихильників структурного функціоналізму. Головним предметом критики було ігнорування «старим» інституціоналізмом реальних проблем політики та формально-юридичний і описовий характер досліджень. У межах структурно-функціонального підходу поняття інституту було замінене поняттям «структура», під якою розумілися стандартизовані відносини носіїв ролей.

У 1980-х роках у політичній науці відбувається своєрідне «нове відкриття» політичних інститутів. «Друга молодість» категорії політичного інституту відбувається у межах теоретико-методологічних досліджень нового інституціоналізму або ж неоінституціоналізму. До його теоретиків зараховують Дж. Марча, Й. Олсена, Д. Норта, Г. Петерса, Р. Патнема, К. Шепслі, Д. Найта, А. Лейпхарта. Новий інституціоналізм залучає до наукового аналізу як головні політичні інститути, так і інститути «другого порядку», проголошуючи інститут основоположною складовою політичного процесу, базовим елементом політичної системи. К. Байме визначав політичні інститути головним чинником суспільних змін, зараховуючи до інституційних форм суспільного життя традиційно державу як «інститут інститутів», а також усю багатоманітність інших формальних та неформальних політичних інститутів [1, с. 132].

Сутність неоінституціоналізму можна звести до таких аспектів: політичні інститути розглядаються як повноправні політичні актори, що мають власні особливі інтереси; інститути здійснюють визна-

чальний вплив на індивідуальну поведінку людей, встановлюючи межі індивідуального вибору через формування пріоритетів; інститути є основною детермінантою, що визначають результати політики, допомагають політичним акторам усвідомлювати свої цілі. Політичний інститут розглядають як самодостатню соціальну силу, що формує інтереси різних соціальних груп. В результаті ефективного функціонування інститутів у суспільстві настає політична стабільність, встановлюється стійка демократія, відбувається економічне зростання, здійснюється соціальний захист тощо.

На думку А. С. Романюка, значення «політичних інститутів істотно зростає, коли ми маємо справу зі стабільними демократичними суспільствами, де політичний процес характеризується регулярністю та повторюваністю, внаслідок чого самі інститути набувають значного розвитку» [10, с. 31].

Основне кредо неоінституціоналізму, за визначенням Дж. Марча і Й. Олсена, таке: «...новий інституціоналізм наполягає на автономнішій ролі політичних інститутів. Держава не лише піддається впливу з боку суспільства, але і сама впливає на нього. Політична демократія залежить не тільки від економічних і соціальних умов, але і від дизайну політичних інститутів» [10, с. 12–13]. Індикаторами нового інституціоналізму, на думку Г. Петерса, виступають: по-перше, аналіз структурних ознак суспільства і політики формальних та неформальних інститутів; по-друге, фіксація певної стабільності в часі розглядуваних структур; по-третє, інститути повинні впливати на індивідуальну поведінку своїх членів; по-четверте, інститутам повинна бути властива певна система спільних цінностей, яку мають приймати члени цих інститутів [10, с. 29–30].

Напрямами сучасного неоінституціоналізму є: історичний інституціоналізм, інституціоналізм раціонального вибору, соціологічний (соціальний) інституціоналізм, нормативний інституціоналізм, емпіричний інституціоналізм, інтернаціональний (міжнародний) інституціоналізм. Історичний інституціоналізм підкреслює важливість інституційних здобутків минулого для сучасності, наголошуючи на визначальному впливі початкового політичного рішення на усі наступні. Дійові особи політики визначаються як похідні від політичних інститутів, які формують правила поведінки перших та створюють межі можливих альтернатив.

Інституціоналізм раціонального вибору розглядає політичні інститути як інструмент, що використовується політичними акторами для реалізації власних цілей, як систему правил, дотримуючись яких, дійові особи політики намагаються оптимізувати ефективність свого функціонування, використовуючи існуючі політичні інститути або ж створюючи нові. Соціологічний (соціальний) інституціоналізм охоплює систему взаємовідносин між державою та суспільством, визначає інститути як посередники

між індивідуумами та усіма сферами суспільного життя. У межах інститутів політичні актори визначають погляд на різні соціальні явища. Нормативний інституціоналізм (до його представників зараховуємо засновників неоінституціоналізму Дж. Марча і Й. Олсена) акцентує увагу на домінуючій ролі норм у формуванні і функціонуванні політичних інститутів та у визначенні поведінки індивідів, наголошуючи на регулятивній функції інститутів.

Емпіричний інституціоналізм проголошує відмінності у конфігурації політичних інститутів (за різних форм правління, методів здійснення влади) визначальними для пояснення відмінностей у способах реалізації та результатах політики. Цей напрямок є спадкоємцем «старого інституціоналізму». Інтернаціональний (міжнародний) інституціоналізм намагається проводити аналогії між національними та наднаціональними (міжнародними) політичними інститутами.

Кожен із напрямків неоінституціоналізму підкреслює окремі складові цього явища, сприяючи формуванню комплексного підходу до його розуміння. Об'єднувальним для усіх напрямків є погляд на політичний інститут як основоположний чинник політичного життя, центральний компонент політичної системи і визначальний чинник соціальних трансформацій.

Важливу роль політичних інститутів у суспільному житті підкреслює нове термінологічне словосполучення – політична інституціоналізація. Під нею розуміють становлення політичних інститутів, їх розвиток та закріплення, інтеграцію в суспільство. Цей термін широко використовується в науці, коли йдеться про інституціоналізацію норм, процедур, організацій (держави, політичних партій), окремих державних органів (парламенту, глави держави, уряду), форм держави, демократії, політичної поведінки, політичної системи загалом. Інституціоналізацію можна розуміти також як перетворення суспільних норм, відносин та правил поведінки в інституті.

Специфіка політичних інститутів, у порівнянні з багатьма явищами політичного життя, полягає в тому, що вони майже завжди узаконені і діяльність їх регламентована відповідними законами, рішеннями й іншими юридичними актами.

Кожний із політичних інститутів здійснює певний вид політичної діяльності і включає:

- соціальну спільність, прошарок, групу, спеціалізовану на її виконанні;
- політичні норми, регулюючі відносини всередині політичної системи суспільства і між ними, а також між політичними і неполітичними інститутами;
- матеріальні засоби, необхідні для досягнення поставленої мети.

Зміст політичних інститутів визначається двома видами норм: а) формальними – встановленими

спеціальними правовими актами; б) неформальними – виникли в результаті природного пристосування моделей поведінки, що складаються в політичній практиці взаємодій. Політика – це сфера, де формальні правила і офіційна регламентація надзвичайно сильно розвинені. Це пов'язано, перш за все, з особливою значущістю політичних інститутів у суспільстві, тим місцем, яке вони займають в системі владних відносин в управлінні громадськими справами. У даний час практично у всіх країнах існують правові акти, що визначають основні принципи функціонування політичних інститутів.

Відповідно, узагальненими функціями основних політичних інститутів є: консолідація соціальних груп і суспільства в цілому для реалізації їхніх інтересів; вироблення політичних програм, які висловлюють прагнення соціальних груп, а також організація їх здійснення; регулювання і впорядкування дій спільнот відповідно до прийнятих політичними програмами; інтеграція різних соціальних груп; розвиток і захист системи суспільних цінностей і відносин, які відповідають інтересам суспільства; забезпечення оптимальної спрямованості і динамічного розвитку політичного процесу на реалізацію переваг і пріоритетів відповідних громадських сил.

Узагальнюючи, варто зазначити, що політичні інститути виступають невід'ємними елементами політичної системи суспільства, важливими суб'єктами політики та носіями політичного процесу, які впорядковують політичну організацію суспільства, забезпечуючи її стабільне та тривале функціонування. Політичні інститути творять матеріальну основу політичної системи, виконуючи певні функції для досягнення загальносуспільних цілей. Інститути здійснюють перманентний вплив на політичне життя суспільства та особу, будучи водночас об'єктом впливу інших суб'єктів політики.

Отже, переважаючим у науці є трактування терміна «інститут» як усталеної в суспільстві норми або ж організації чи установи. З усіх суспільних сфер найвиразніше інституційний підхід проявляється у сфері політики. Представники так званого «старого інституціоналізму», перетворивши вивчення політичних інститутів на предмет наукового аналізу, значну увагу приділяли головним інститутам: державі, політичним партіям, громадсько-політичним організаціям, а також гілкам державної влади, феномену бюрократії тощо.

Новий інституціоналізм, або неоінституціоналізм наприкінці ХХ ст. залучає до наукового аналізу як головні політичні інститути, так і різноманітні формальні та неформальні інститути «другого порядку». Об'єднуючим для усіх напрямів неоінституціоналізму є погляд на політичні інститути як основоположні фактори політичного життя, цен-

тральні компоненти політичної системи, головні чинники суспільних перетворень, що мають власні особливі інтереси, здійснюють визначальний вплив на індивідуальну поведінку людей, формуючи інтереси різних соціальних груп.

Політичні інститути виконують функції забезпечення безперервності суспільного життя, контролю та підтримання порядку, регулювання соціальних процесів, взаємовідносин між індивідами, соціальної інтеграції та політичної соціалізації індивідів тощо.

Висновки. Отже, політичні інститути, будучи невід'ємним елементом політичної системи суспільства, специфічною формою організації владної діяльності та сталим засобом впорядкування політичних відносин, виступають важливими суб'єктами політичного процесу, незамінними гарантами стабільного та тривалого функціонування політичної організації суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Байме К. Політичні теорії сучасності. Київ : Стило, 2008. 396 с.
2. Воронянський О. В. Політичні інститути: механізм формування в конкурентному середовищі. *Сучасне суспільство*. 2014. Вип. 1. С. 15–28. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/cuc_2014_1_4.pdf.
3. Кармазіна М. Політичні інститути: питання методології дослідження. *Історичний журнал*. 2004. № 12. С. 14–19.
4. Кармазіна М. «Інститут» та «інституція»: проблема розрізнення понять. *Політичний менеджмент*. 2006. № 4. URL: <http://www.politik.org.ua/vidmagcontent.php3?m=1&n=59&c=1308>.
5. Козьма В. В. Політичні інститути сучасної представницької демократії. *Вісник Дніпропетровського університету. Філософія. Соціологія. Політологія*. 2013. Т. 21, Вип. 23(4). С. 29–33. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23\(4\)_7.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23(4)_7.pdf).
6. Крижановська Т. О. Соціальні інститути: витоки європейського розуміння. *Вісник Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди «Філософія»*. 2012. Вип. 38. С. 3–14. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VKhnpri_filos_2012_38_3.pdf.
7. Матусевич В. Соціальний інститут: функція, ґенеза, структура. *Соціологія, методи, маркетинг*. 2004. № 4. С. 43–54.
8. Політична наука: Словник: категорії, поняття і терміни / Б. Кухта, А. Романюк, Л. Старецька та ін.; [за ред. Б. Л. Кухти]. Львів : Кальварія, 2003. 498 с.
9. Політологія: сучасні терміни і поняття. Короткий навчальний словник-довідник. 3-тє вид., випр. і доп. / уклад. В. М. Піча. Львів : Новий світ-2000, 2014. 516 с.
10. Романюк А. С. Порівняльний аналіз політичних інститутів країн Західної Європи : монографія. Львів : Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 391 с.
11. Чернецький Ю. Сучасний інституціоналізм як напрям соціологічного теоретизування. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2003. № 3. С. 33–45.
12. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки) : підручник. Київ : Либідь, 2002. 576 с.

REFERENCES:

1. Baime K. (2008). Politychni teorii suchasnosti. Kyiv : Stylos, 396 s.
2. Voronianskyi O. V. (2014). Politychni instytuty: mekhanizm formuvannia v konkurentnomu seredovyszhchi. *Suchasne suspilstvo*. Vyp. 1. S. 15–28. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/cuc_2014_1_4.pdf.
3. Karmazina M. (2004). Politychni instytuty: pytannia metodolohii doslidzhennia. *Istorychnyi zhurnal*. № 12. S. 14–19.
4. Karmazina M. (2006). "Instytut" ta "instytutsiia": problema rozrinnennia poniat. *Politychnyi menedzhment*. № 4. URL: <http://www.politik.org.ua/vidmagcontent.php3?m=1&n=59&c=1308>.
5. Kozma V. V. (2013). Politychni instytuty suchasnoi predstavnytstoi demokratii. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Filosofiia. Sotsiologiia. Politologiia*. T. 21, Vyp. 23(4). S. 29–33. URL: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23\(4\)_7.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vdufsp_2013_21_23(4)_7.pdf).
6. Kryzhanovska T. O. (2012). Sotsialni instytuty: vytoky yevropeiskoho rozuminnia. *Visnyk Khar-kivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. H. S. Skovorody "Filosofiia"*. Vyp. 38. S. 3–14. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VKhnpu_filos_2012_38_3.pdf.
7. Matushevych V. (2004). Sotsialnyi instytut: funktsiia, geneza, struktura. *Sotsiologiia, metody, marketynh*. № 4. S. 43–54.
8. Kukhta B. L. (ed.) (2003). Politychna nauka: Slovnyk: katehorii, poniattia i termyny. Lviv : Kalvariia, 498 s.
9. Picha V. M. (ed.) (2014). Politologiia: suchasni termyny i poniattia. *Korotkyi navchalnyi slovnyk-dovidnyk*. 3-tie vyd., vypr. i dop. Lviv : Novyi svit-2000, 516 s.
10. Romaniuk A. S. (2007). Porivnialnyi analiz politychnykh instytutiv krain Zakhidnoi Yevropy : monohrafiia. Lviv : Vyd. tsentr LNU imeni Ivana Franka, 391 s.
11. Chernetskyi Yu. (2003). Suchasnyi instytut-sotsializm yak napriam sotsiologichnoho teoretyzuvannia. *Sotsiologiia: teoriia, metody, marketynh*. № 3. S. 33–45.
12. Shliakhtun P. P. (2002). Politologiia (teoriia ta istoriia politychnoi nauky) : pidruchnyk. Kyiv : Lybid, 576 s.

Historical excursion and modern understanding of the concept of “political institution”

Nykolaishyn Bohdan Bohdanovych

Postgraduate Student at the Department of Political Science
Vasyl Stefanyk Carpathian National University
Shevchenka str., 57,
Ivano-Frankivsk, Ukraine
ORCID: 0009-0004-5478-5744

The author reveals the essence of the concept of “political institute”, its assessment from the standpoint of the scientific concepts of “old institutionalism” and neo-institutionalism. Clarifies the directions of neo-institutionalism, defines the meaning of the terminological phrase “political institutionalization”.

The work is aimed at studying the essence of the concept of “political institute”, clarifying its social functions and meaning based on the analysis of the positions on this issue of the scientific concepts of “old institutionalism” and neo-institutionalism.

Within the framework of this scientific article, such general scientific research methods as analysis and synthesis were used. Much attention is paid to the comparative and systemic approach, the chronological method.

The article examines the essence of the concept of “political institute”, its assessment from the standpoint of the scientific concepts of “old institutionalism” and neo-institutionalism. The directions of neo-institutionalism are clarified, to which the author refers historical institutionalism, rational choice institutionalism, sociological (social) institutionalism, normative institutionalism, empirical institutionalism, international (international) institutionalism. The meaning of the terminological phrase “political institutionalization” is determined, which means the formation of political institutions, their development and consolidation, and integration into society. The content of political institutions is revealed, which is determined by two types of norms: formal and informal, as well as the specificity of political institutions, which is that they are almost always legalized and their activities are regulated by relevant laws, decisions and other legal acts. The functions of the main political institutions are highlighted, in particular, consolidating, integrating, regulating and ordering. It is emphasized that political institutions are integral elements of the political system of society, important political actors and carriers of the political process, which streamline the political organization of society, ensuring its stable and long-term functioning.

Key words: political institution, neo-institutionalism, institutionalization, political system, state.

Дата першого надходження статті до видання: 12.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.04.2026